

Projekt
Investering Innerstan
Helena Larsson

Styrelsen för Stockholm Vatten AB

Projekt 361637 Ledningsomläggning Slussen – Reviderat genomförandebeslut

FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen föreslås besluta

- att för projekt 361637 Ledningsomläggning Slussen fatta reviderat genomförandebeslut och bevilja utökning med 370 mnkr till en total om 770 mnkr för projektets genomförande
- att bemyndiga verkställande direktören att teckna avtal och göra erforderliga beställningar inom av styrelsen godkänd kostnadsram
- att hemställa Stockholm Stadshus AB att för egen del godkänna förslaget samt hemställa ärendet till Kommunfullmäktige för beslut

Mårten Frumerie
Verkställande direktör

Jenny Bengtsson
Avdelningschef
Projekt

SAMMANFATTNING

I och med Stockholms stads ombyggnad och exploatering av Slussen påverkas samtliga huvud- och distributionssystem för vatten, spillvatten och dagvatten inklusive dess tillhörande tekniska anläggningar i stor omfattning. Slussen är en strategisk knutpunkt för flera av Stockholm Vatten och Avfalls många ledningssystem vilka försörjer stora delar av innerstaden. Slussens grundläggning och konstruktioner är uttjänta och måste byggas upp igen från grunden. Därför krävs att Stockholm Vatten och Avfalls berörda ledningssystem flyttas och läggs om samtidigt som nya ledningssystem och anläggningar tillkommer för att klimat- och kapacitetssäkra va-försörjningen. Samtliga arbeten utförs inom området för de två gällande detaljplanerna Slussen och Bussterminal i Katarinaberget.

Projektet har sedan år 2010 ett styrelsebeslut för genomförande på 400 mnkr (prisnivå december 2010). År 2010 fanns inga lagakraftvunna detaljplaner och omfattningen av ledningsomläggningarna begränsades till de arbeten som var möjliga att driva som förberedande entreprenader vilka inte krävde någon miljödöm. För Stockholm Vatten och Avfall är projektet indelat i tre huvuddelar som i

dagsläget omfattas av tre genomförandeavtal. Den första delen, Förberedande arbeten, är avslutad och Stockholm Vatten och Avfall är nu mitt i genomförandet av de två kvarvarande delarna, delområde Berg och delområde Land och Vatten. Benämningen på delområdena är desamma som Stockholms Stad använder i sin organisation där varje delområde har en egen projektledare och en egen projektorganisation.

Efter att omfattningen i de två kvarvarande genomförandeavtalen nu klargjorts kan Stockholm Vatten och Avfall nu fastställa den totala prognosen till 770 mnkr.

Projektets genomförande har pågått sedan år 2010 och projektavslut är enligt stadens huvudtidplan planerat till år 2025.

Bakgrund

Stockholms stads exploateringsprojekt Slussen syftar till att öka avbördningen av Mälaren och därmed undvika översvämningar i Mälardalen. Projektet syftar också till att modernisera trafiklösningen för att möta dagens behov samt att etablera en ny mötesplats för alla stockholmare.

Projektet fick 2010 ett styrelsebeslut på 400 mnkr (prisnivå december 2010) beviljat för de initiala arbetena. Detta var i ett tidigt skede av Slussenprojektet och vid tidpunkten för styrelsebeslutet var behovet av alla Stockholm Vatten och Avfalls arbeten inte helt fastställt. Det fanns inga lagakraftvunna detaljplaner och ingen miljödom. Stockholm Vatten och Avfalls underlag till prognos för styrelsebeslutet togs fram på de underlag som då var kända och med stor osäkerhet. Ett sifferlöst genomförandeavtal undertecknades år 2012 för att kunna komma igång med de förberedande ledningsomläggningar som inte krävde miljödom.

De förberedande ledningsomläggningarna var en förutsättning för att möjliggöra för Stockholms stad att kunna starta upp sina arbeten inom kommande detaljplaner för Slussen. Efter det har Stockholms stad sökt och erhållit två detaljplaner som vunnit laga kraft dels år 2013 och dels år 2018. Staden fick också en godkänd dom från Mark- och Miljödomstolen i januari 2015. I takt med att gällande tillstånd erhållits och att detaljplanerna vunnit laga kraft har projekteringen kunnat fortskrida och Stockholms stad har handlat upp ett flertal entreprenader. Stockholm Vatten och Avfall har därför arbetat fram ytterligare två genomförandeavtal där avtalet för delområde Berg undertecknades år 2017 och det största avtalet för Land och Vatten undertecknas år 2021 efter reviderat genomförandebeslut. Samtliga entreprenader handlas upp och utförs av Stockholms stad och dess entreprenörer.

ÄRENDET

Projektet har uppkommit till följd av Stockholms stads ombyggnad och exploatering av Slussen. Till följd av detta arbete kommer samtliga huvudsystem för vatten, spillvatten och dagvatten att påverkas innebärande omläggning av system i stor omfattning, men även nyläggning av ledningar.

Stockholm Vatten och Avfall har nu fastställt omfattningen på de arbeten som krävs för att upprätthålla va-försörjningen, förnya och kapacitetssäkra ledningssystemen och med stöd av Stockholms stad arbetat fram en totalprognos. Projektet går nu in i nästa skede av genomförandefasen varpå ett reviderat genomförandebeslut på 770 mnkr föreslås beviljas.

Nuläge

Stockholm Vatten och Avfall är mitt uppe i en intensiv genomförandefas. Huvudsystemen för vatten, som flyttas för att ge plats åt den nya huvudbron, mellan Södermalmstorg och Gamla Stan är inkopplade och driftsatta efter ca tre års byggtid. Även huvudsystemen för avlopp mellan Skeppsbron och Birkaterminalen kopplades in och driftsattes i januari efter många år av planering, projektering och byggande.

Arbetet med att driva ny va-tunnel för att ge plats åt den nya bussterminalen pågår. Det kommer att vara ett fortsatt högt tempo på projektering, upphandling och byggande av Stockholm Vatten och Avfalls ledningssystem och anläggningar under de kommande fem åren.

Åtgärder

I och med Stockholms stads ombyggnad av Slussen kommer samtliga huvudsystem för vatten, spillvatten och dagvatten att påverkas i stor omfattning. Arbetena utförs inom området för de två gällande detaljplanerna Slussen och Bussterminal i Katarinaberget.

Spill- och dagvattenledningar och anläggningar inom projektet:

Den befintliga va-tunneln i Katarinaberget flyttas för att ge plats till den nya bussterminalen. Huvudsystemen för spillvatten flyttas mellan Skeppsbron och Stadsgården för att frigöra ytor till ett nytt kvarter på Stadsgården. Huvudsystemet för spillvatten får därmed en ny längre sträcka som är förlagd i mark. Ny anslutning av spillvatten till va-tunneln har gjorts genom en 80 meter utsprängd tunnel mellan Stadsgården och befintlig va-tunnel inne i Katarinaberget. Befintlig pumpstation Borgmästartrappan rivs för att ge plats åt utrymningsvägen från bussterminalen. En ny avloppspumpstation skall byggas i höjd med den nya Katarinaparken för att ersätta Borgmästartrappans pumpstation. En befintlig pumpstation Räntmästartrappan anpassas och byggs in i det norra landfästet för nya huvudbron. Alla förändringar på huvudsystemen för spillvatten har även krävt ombyggnad och uppgradering av de befintliga pumpstationerna uppströms i systemet.

Nya huvudsystem för dagvatten byggs mellan Stadsmuseum och Saltsjön samt i den nya Stadsgårdsledstunneln. Två fördröjningsmagasin för dagvatten byggs för att omhänderta trafikdagvattnet dels från den nya huvudbron och dels för att ta om hand trafikdagvattnet från Stadsgårdsleden och den nya bussterminalen.

Vattenledningar inom projektet:

Huvudvattensystemet är helt utbytt och flyttat mellan Södermalmstorg och Gamla Stan för att ge plats åt nya kvarter och den nya huvudbron. Nya ventilkammare är byggda i korsningen Hornsgatan-Götgatan, Sjöbergsplan samt på Munkbron. Större delen av huvudvattensystemet är förlagt i betongkulvertar med tillhörande stigarschakt dels på Guldfjärdsplan och dels över Mälaren.

Utöver detta skall ca 3 km distributionsledningar anläggas i de nya kulvertsystemen i området för att försörja samtliga anslutna, nya och gamla kunder med dricksvatten samt för att avleda deras dag- och spillvatten.

Mål och syfte

Slussen är och kommer fortsatt vara en strategisk knutpunkt för stockholmarna och för flera av Stockholm Vatten och Avfalls många ledningssystem. Nu byggs Slussen om för att bli en trygg och attraktiv plats att vistas på. Samtidigt säkras dricksvattnet för två miljoner människor. Vårt arbete syftar till att upprätthålla va-försörjningen, förnya och kapacitetssäkra Stockholm Vatten och Avfalls anläggningar i anslutning till projekt Slussen.

Organisation och ansvarsfördelning

Stockholm Vatten och Avfall och Stockholms stad har upprättat tre genomförandeavtal vilka reglerar ansvars- och kostnadsfördelningen avseende samtliga arbeten som uppkommer som en följd av ombyggnaden av Slussen. Stockholm Vatten och Avfall ansvarar för projektering och byggledning av sina egna system och entreprenaderna handlas upp och styrs av Stockholms stad.

Tidplan

Genomförande har pågått sedan år 2010 och beräknas avslutas år 2025.

Ekonomi

Projektet har sedan tidigare ett styrelsebeslut på 400 mnkr (prisnivå december 2010). Indexuppräknings av beslutet har gjorts och omräknat beslutsbelopp är 493 mnkr. Indexuppräknings är utförd med relevanta entreprenadindexlittera för perioden januari 2011 till januari 2020.

Ny investeringskalkyl inkluderar även en indexuppräknings för att hantera löpande kostnadsökningar då kalkyler är gjorda i januari 2020 års penningvärde. Uppskattning av framtida indexuppräknings är gjord med en genomsnittlig förändring av relevanta entreprenadindexlittera år 2010 – 2020. Den totala prognosen är nu fastställd till 770 mnkr med fördelning enligt Tabell 1.

Aktivitet	Område och genomförandeavtal (GA)	Kostnad
Entreprenadkostnad	Förberedande ledningsomläggningar GA undertecknat år 2012	170 000 000 kr
	Delområde Berg GA undertecknat år 2017	155 000 000 kr
	Delområde Land och Vatten GA ska undertecknas år 2020	320 000 000 kr
Projektledning		15 000 000 kr
Byggledning		6 000 000 kr
Projektering/Geoteknik/Risikanaly		40 000 000 kr
Material		7 000 000 kr
Oförutsett		31 000 000 kr
Indexuppräknings		26 000 000 kr
Totalprognos		770 000 000 kr

Tabell 1. Kostnadsfördelning

Finansiering av projektets kostnader som redovisas i Tabell 1 kommer enligt gällande genomförandeavtal att fördelas mellan Stockholm Vatten och Avfall samt Stockholms stad. Sammantaget kommer Stockholm Vatten och Avfall att finansiera cirka 65% och Stockholms stad cirka 35%.

Risker

En relativt stor andel av de arbeten som avser va-systemet närmar sig sitt slut och då Exploateringskontoret arbetar aktivt med bedömning, kalkylering och hantering av risk i projektet tar Stockholm Vatten och Avfall i sin beräkning av total projektkostnad därför förhållandevis liten höjd för hantering av oförutsedda kostnader under genomförandet av återstående delar.

Konsekvensbeskrivning och bolagets analys

I samband med att Slussen byggs om behöver bolagets samtliga system inom området flyttas och byggas om. Slussen är en strategisk knutpunkt för flera av Stockholm Vatten och Avfalls många ledningssystem vilka försörjer stora delar av innerstaden. Slussens grundläggning och konstruktioner är uttjänta och måste byggas upp igen från grunden. Därför krävs att Stockholm Vatten och Avfalls berörda ledningssystem flyttas och läggs om. Även nya ledningssystem och anläggningar tillkommer för att klimat- och kapacitetssäkra va-försörjningen.

Att Stockholm Vatten och Avfall fortsätter genomföra projektet enligt plan med utökad budget är en förutsättning för att Stockholms stads exploateringsprojekt Slussen ska kunna genomföras i sin helhet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Projektavdelningens enhet Investering inom Stockholm Vatten och Avfall i samarbete med Exploateringskontoret och Stadsledningskontoret inom Stockholms stad.

SLUT